

N. Iorga scrie în 1924 că ediția lui I. Bogdan « a dat o altă bază istoriografiei noastre în ce privește principatul lui Ștefan cel Mare. O carte făcută cu o nesfârșită iubire, cu o atenție migăloasă, îmbrăcată în cea mai clară din forme. Nicio dată pînă atunci nu se prezentase un izvor cu atîta respect față de el însuși, cu atîta grijă față de cititorii, cărora nu li se lăsa nimic neexplicat. Comentarii de tot felul, pe larg desfășurate, pregăteau textele cronicii putnene, ale cronicii moldo-polone, ale compilațiilor în legătură cu ele, precum și ale scrierilor ornate după moda bizantină a lui Macarie și Eftimie. Note îmbelșugate lămuriau toate punctele atinse. Acei puțini care erau în măsură să judece această operă se găseau în fața unei ediții fără pereche pînă atunci în activitatea noastră științifică »³⁰. Despre aceeași lucrare s-a exprimat și A. I. Jacimirski care scria că în majoritatea lor notele ce însoțesc lucrarea sînt foarte plauzibile, însă nu era de acord cu I. Bogdan că letopisețul moldovenesc din Voskresenskaja letopis este o copie rusească după un original medio-bulgar, ci un original rusc. Jacimirski remarcă apoi unele lipsuri ale ediției Bogdan în ceea ce privește aceeași cronică, aceasta referitor la transpunerea textului și traducerea românească.³¹ Sînt de specificat și observațiile lui St. Orășanu care indică unele scăpări, contraziceri și concluzii greșite ale lui I. Bogdan.³²

Ediția următoare de cronici — lucrată după aceeași metodă ca și ediția din 1891 — I. Bogdan o publică în 1895 sub titlul: *Cronici inedite atingătoare de istoria Romînilor*, închinînd-o fostului său magistru dela Viena — V. Jagiĉ. Ediția e precedată de un studiu introductiv după care apoi I. Bogdan prezintă textul și traducerea a următoarelor cronici: letopisețul dela Bistrița,³³ cronica sîrbomoldovenească dela Neamț,³⁴ cronica moldo-polonă — după manuscrisul Zaluski din Biblioteca publică din Petersburg — pe care o atribuia lui Nicolae Brzeski — și *Chronika ziem moldawskich i multanskich* de Miron Costin.³⁵

Adăogăm că din această lucrare I. Bogdan publică în prealabil un extras în « Convorbiri Literare », (XXIX, pag. 753—778) sub titlul: *Letopisețul de la Bistrița. Letopisețe moldovenești în limba slavonă*.

³⁰ N. Iorga, I. Bogdan în « Buletinul Comisiei Istorice a Romîniei », vol. 3, (1924), p. II.

³¹ A. I. Jacimirski, *Сказание вкратце о молдавских господах в Воскресенской летописи*, « Izvestija otdelenija russkogo jazyka i slovesnosti imp. Akademij Nauk », t. VI, cartea I, p. 88—199 și în extras, Petersburg, 1901 (vezi p. 11—16 din extras).

³² St. Orășanu, *Ceva despre cronicile Moldovei*, « Convorbiri Literare », XXXI (1897), p. 513—532 și p. 648—673.

³³ Acest letopiseț se află la sfîrșitul sbornicului — sau codicelui — de la Tulcea, care se găsește în Biblioteca Acad. R.P.R. Manuscrise, fondul slav, Nr. 649.

³⁴ Această cronică se află în mss fond slav Nr. 636 (f. 224r — 225v și 220r) și Nr. 685 (f. 213r—215r) din Biblioteca Acad. R.P.R., Manuscrise.

³⁵ Copia acestei cronici ce a slujit la ediția Bogdan se află în Biblioteca Acad. R.P.R., Manuscrise, fond romînesc Nr. 5212 (vezi Damian P. Bogdan, *Ioan Bogdan și manuscrisele lui din Biblioteca Academiei Romîne*, p. 19).